

Warszawa, dnia 30 października 2017 r.

Poz. 208

Wojskowy Instytut Higieny i Epidemiologii

DECYZJA Nr 171/MON
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 27 października 2017 r.

**w sprawie przestrzegania w resorcie obrony narodowej zasad bezpieczeństwa
i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na pole elektromagnetyczne**

Na podstawie art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o urzędzie Ministra Obrony Narodowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 189 i 852, z 2014 r. poz. 932 oraz z 2016 r. poz. 2138), § 2 pkt 8 i 14 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 lipca 1996 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Obrony Narodowej (Dz. U. poz. 426, oraz z 2014 r. poz. 933), w związku z załącznikiem nr 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 czerwca 2014 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1348) oraz § 10 ust. 6 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na pole elektromagnetyczne (Dz. U. poz. 950 i 2284 oraz z 2017 r. poz. 1276), ustala się, co następuje:

§ 1. Użyte w decyzji określenia oznaczają:

1) **kierownik** – dyrektora, dowódcę, szefa lub komendanta komórki organizacyjnej Ministerstwa Obrony Narodowej lub jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowanej;

2) **komórka lub jednostka organizacyjna** – komórkę organizacyjną Ministerstwa Obrony Narodowej lub jednostkę organizacyjną podległą Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowaną;

3) **limity GPO** (Granicznych Poziomów Oddziaływania) – miary oddziaływania bezpośredniego, obejmującego skutki biofizyczne w organizmie człowieka, wywołane bezpośrednim oddziaływaniem pola elektromagnetycznego, zwanego dalej „polem-EM”;

4) **limity IPN** (Interwencyjnych Poziomów Narażenia) – miary narażenia na pole-EM (natężenie pola elektrycznego, natężenie pola magnetycznego), przeznaczone do zastosowania odpowiednich środków ochronnych oraz wykazania zgodności oddziaływania pola-EM z limitami GPO;

5) **narażenie na pole-EM** – oddziaływanie pola-EM stref ochronnych;

6) **osoba potencjalnie narażona** – osoba nie będąca pracującym, mająca dostęp do przestrzeni stref ochronnych;

7) **pracujący** – osoba wykonująca prace przy użytkowaniu źródła pola-EM;

8) **przestrzeń obsługi** – przestrzeń, w której pracujący przebywa podczas wykonywania obowiązków służbowych związanych z użytkowaniem źródła pola-EM;

9) **przestrzeń pracy** – obszar, w którym pracujący wykonują pracę, w szczególności teren jednostki wojskowej, poligonu, placu ćwiczeń;

10) **skutki bezpośredniego oddziaływania pola-EM** – skutki biofizyczne, w szczególności: skutki termiczne, rozumiane jako ogrzanie organizmu; skutki pozatermiczne, rozumiane jako pobudzenie mięśni, nerwów lub narządów zmysłów, zawroty głowy czy wrażenia wzrokowe, prądy indukowane bezpośrednio w organizmie, przepływające w kończynach, związane z narażeniem na pole-EM;

11) **skutki pośredniego oddziaływania pola-EM** – oddziaływania obejmujące zakłócenie działania urządzeń medycznych przeznaczonych do wprowadzenia do ludzkiego ciała; skutki termiczne oddziaływania na implanty medyczne; uruchomienie urządzeń inicjujących detonację materiałów wybuchowych; zapłon materiałów łatwopalnych lub atmosfer wybuchowych, związany z wyładowaniami elektrostatycznymi, iskrzeniem w urządzeniach technicznych, spowodowane prądem indukowanym w tych obiektach lub wyładowaniami iskrowymi spowodowanymi prądem kontaktowym stanu przejściowego; prądy przepływające w kończynach podczas dotykania obiektu w polu-EM;

12) **środki ochronne** – środki ochrony zbiorowej, środki ochrony indywidualnej i inne techniczne środki ochronne stosowane w celu ograniczenia poziomu emisji lub narażenia lub działania techniczno-organizacyjne podejmowane w celu zapobiegania zagrożeniom elektromagnetycznym;

13) **zagrożenia elektromagnetyczne** – szkodliwe dla zdrowia, niebezpieczne lub uciążliwe skutki bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania pola-EM;

14) **źródło pola-EM** – obiekt techniczny zasilany energią elektryczną, naelektryzowany lub magnes trwały, emitujący pole-EM w trakcie użytkowania (pierwotne źródło pola-EM); obiekt metalowy, podlegający oddziaływaniom zewnętrznego pola-EM, emitowanego z innego źródła (wtórne źródło pola-EM).

§ 2. 1. W komórkach lub jednostkach organizacyjnych urządzenia wytwarzające pola i promieniowanie elektromagnetyczne z zakresu 0 Hz do 300 GHz, zwane dalej „urządzeniami”, mogą być wprowadzane do użytkowania po przeprowadzeniu przez Wojskowy Instytut Higieny i Epidemiologii im. gen. Karola Kaczkowskiego w Warszawie, zwany dalej „WIHE”, na wniosek producenta lub dostawcy urządzenia, badań kwalifikacyjnych przewidzianych dla określonego typu urządzenia i wydaniu przez WIHE postanowienia dopuszczającego dany typ urządzenia do użytkowania.

2. W przypadku braku możliwości przeprowadzenia badań, o których mowa w ust. 1 przez WIHE, dopuszcza się ich przeprowadzenie przez laboratoria instytutów badawczych lub uniwersytetów technicznych posiadających potwierdzone zdolności do wykonywania takich badań. W takim przypadku WIHE, na wniosek producenta lub dostawcy urządzenia określa zakres badań oraz na ich podstawie wydaje postanowienie dopuszczające dany typ urządzenia do użytkowania.

3. Kierownicy komórek lub jednostek organizacyjnych, w których są eksploatowane urządzenia są zobowiązani przestrzegać przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 czerwca 2014 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy oraz rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na pole elektromagnetyczne.

4. Urządzenia użytkowane w komórkach lub jednostkach organizacyjnych powinny posiadać aktualną dokumentację, w szczególności:

- 1) postanowienie dopuszczające określony typ urządzenia do użytkowania;
- 2) atest elektromagnetyczny określony w normie obronnej, jeśli jest wymagany;
- 3) kartę warunków narażenia;
- 4) stanowiskowe instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy w polu elektromagnetycznym;
- 5) sprawozdania z pomiarów pola elektromagnetycznego w przestrzeni pracy.

5. Szczegółowe wymagania dotyczące posiadania dokumentacji, o której mowa w ust. 4, określa Norma Obronna NO-06-A215 (Bezpieczeństwo i higiena pracy. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym), zwana dalej „Normą Obronną”.

§ 3. 1. Kierownicy komórek lub jednostek organizacyjnych są zobowiązani w szczególności do rozpoznania i oceny, w terminach określonych w Normie Obronnej, zagrożenia elektromagnetycznego w miejscach narażenia, ze szczególnym uwzględnieniem pracy wykonywanej podczas eksploatacji rozpoznanych źródeł pola-EM;

2. Działania, o których mowa w ust. 1, realizowane są poprzez:

- 1) rozpoznawanie źródeł pola-EM znajdujących się w przestrzeni pracy lub poza nią oraz poziomu narażenia w przestrzeni pracy;
- 2) wyznaczanie miejsc w przestrzeni pracy oraz pracujących i osób potencjalnie narażonych, których może dotyczyć oddziaływanie pola-EM stref ochronnych;
- 3) dokonywanie, w miejscach, o których mowa w pkt 2, oceny poziomu narażenia na pole-EM źródeł pierwotnych i wtórnych na podstawie posiadanych i udokumentowanych informacji, a w przypadku ich braku albo niedostatecznego zakresu – na podstawie pomiarów;
- 4) ustanawianie stref ochronnych pola elektromagnetycznego wokół urządzeń, na podstawie oceny poziomu narażenia.

3. Kierownicy komórek lub jednostek organizacyjnych są zobowiązani:

1) zapewnić żołnierzom i pracownikom, którzy zgodnie z zakresem obowiązków służbowych przebywają w polach-EM o wielkościach stref ochronnych, udział w szkoleniach z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na pola elektromagnetyczne;

2) zapewnić pracownikom służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz inspektorom ochrony przed polem elektromagnetycznym, zwanych dalej „inspektorami EM”, o których mowa w ust. 4, udział w szkoleniach z zakresu rozpoznawania oraz oceny zagrożeń elektromagnetycznych żołnierzy i pracowników;

3) przestrzegać zasady, aby żołnierze i pracownicy przebywający w strefach ochronnych bezpieczeństwa i higieny pracy w polach-EM, poddawani byli badaniom lekarskim, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 maja 1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych dla celów przewidzianych w Kodeksie Pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 2067);

4) nie dopuszczać żołnierzy i pracowników do wykonywania zadań służbowych, w strefach ochronnych bezpieczeństwa i higieny pracy w polach elektromagnetycznych, bez aktualnego orzeczenia lekarskiego, stwierdzającego brak przeciwwskazań do pracy w zasięgu pola-EM;

5) wprowadzić rozwiązania organizacyjne ograniczające żołnierzom i pracownikom przebywanie w strefie zagrożenia;

6) nie dopuszczać do przebywania żołnierzy i pracowników w strefie niebezpiecznej bez stosowania dodatkowych środków ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym oraz przebywania w strefach ochronnych bezpieczeństwa i higieny pracy w polach-EM żołnierzy i pracowników dla których wykonywanie zadań służbowych nie jest związane z przebywaniem w polach-EM stref ochronnych;

7) w razie potrzeby zapewnić żołnierzom i pracownikom środki ochronne zmniejszające narażenie na promieniowanie elektromagnetyczne;

8) wyposażyć urządzenia i udostępnić żołnierzom i pracownikom stanowiskowe instrukcje bezpieczeństwa i higieny pracy w polu-EM;

9) ewidencjonować każdy przypadek zgłoszenia przez żołnierzy oraz pracowników, szkodliwych dla zdrowia, niebezpiecznych lub uciążliwych skutków bezpośredniego lub pośredniego oddziaływania pola-EM powstającego w przestrzeni pracy. Szczegółowy tryb postępowania w razie wydarzenia wypadkowego w polach-EM określa Norma Obronna;

10) zawiadamiać właściwy Wojskowy Ośrodek Medycyny Prewencyjnej, w terminie trzydziestu dni od dnia uruchomienia nowego urządzenia, o potrzebie przeprowadzenia badań okresowych lub profilowych oraz nie później niż do 15 listopada każdego roku o potrzebie przeprowadzenia takich badań w roku następnym.

4. Realizację zadań, o których mowa w ust. 2, dowódca jednostki wojskowej szczebla batalionu/dywizjonu (innej równorzędnej jednostki organizacyjnej) powierza nieetatowemu inspektorowi EM.

5. Inspektora EM wyznacza się spośród żołnierzy lub pracowników jednostki organizacyjnej posiadających wykształcenie o kierunku lub specjalności z zakresu radiolokacji lub łączności.

6. Inspektor EM podlega bezpośrednio dowódcy jednostki wojskowej.

7. Inspektor EM podczas realizacji zadań współpracuje z pracownikiem służby bezpieczeństwa i higieny pracy jednostki, w szczególności w zakresie ustanawiania stref ochronnych wokół urządzeń wytwarzających promieniowanie elektromagnetyczne oraz stosowania środków ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

§ 4. 1. Szkolenia, o których mowa w § 3 ust. 3 pkt 1 i 2, odbywają:

1) kierownicy komórek lub jednostek organizacyjnych – nie rzadziej niż raz na 5 lat. Szkolenie prowadzi Centrum Szkolenia Wojsk Lądowych w Poznaniu na podstawie programu opracowanego przez WIHE;

2) pracownicy służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz inspektorzy EM – nie rzadziej niż raz na 3 lata. Szkolenia prowadzi WIHE;

3) żołnierze i pracownicy, którzy zgodnie z zakresem obowiązków służbowych mogą przebywać w przestrzeniach obsługi narażeni na oddziaływanie pól-EM:

- a) strefy pośredniej i strefy zagrożenia (poniżej IPN_{ob}) – nie rzadziej niż raz na 3 lata – szkolenie prowadzi inspektor EM lub pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy,
- b) strefy zagrożenia (powyżej IPN_{ob}) – nie rzadziej niż raz na 2 lata – szkolenie prowadzi WIHE w komórce lub jednostce organizacyjnej.

2. Tematyka oraz czas trwania szkolenia powinny uwzględniać specyfikę oraz ocenę zagrożeń elektromagnetycznych występujących w komórkach lub jednostkach organizacyjnych. Szczegółowe wymagania w zakresie realizacji szkoleń określa Norma Obronna.

3. Szkolenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1, należy prowadzić w ramach szkolenia okresowego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy dla kierowników komórek lub jednostek organizacyjnych.

4. Szkolenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2-3, należy prowadzić w formie odrębnego szkolenia uzupełniającego.

5. Pierwsze szkolenie żołnierzy i pracowników, o których mowa w ust. 1 pkt 3, przeprowadza się w okresie do 6 miesięcy od rozpoczęcia pracy przez te osoby w przestrzeni obsługi.

§ 5. 1. Ocenę zagrożeń elektromagnetycznych przeprowadza się poprzez porównanie uzyskanych wyników pomiarów lub badań z ustalonymi limitami IPN oraz limitami GPO.

2. Ocenę spełnienia wymagań dotyczących limitów IPN realizuje się poprzez pomiary natężenia pola elektrycznego i natężenia pola magnetycznego .

3. Ocenę spełnienia wymagań dotyczących limitów GPO realizuje się poprzez badania prądów kontaktowych, prądów indukowanych, natężenia pola elektrycznego indukowanego w organizmie, energii pochłoniętej w tkance biologicznej, szybkości pochłaniania właściwego energii oraz natężenia pola elektrycznego padającego na powierzchnię ciała.

4. Badania parametrów określonych w ust. 2 przeprowadza WIHE.

5. W przypadku występowania narażenia pola-EM strefy pośredniej lub zagrożenia ocenę zagrożeń elektromagnetycznych przeprowadza się przez porównanie uzyskanych wyników pomiarów z ustalonymi limitami IPN, z wyłączeniem ust. 6.

6. Jeżeli prace wymagają dotykania obiektu, który jest pierwotnym lub wtórnym źródłem pola-EM strefy zagrożenia, to ocenę zagrożeń elektromagnetycznych przeprowadza się:

- 1) w przypadku stwierdzenia przekroczeń odpowiednich wartości IPNob i zastosowania limitów dotyczących prądu końcowego – przez porównanie uzyskanych wyników pomiarów z ustalonymi limitami IPN oraz porównanie wyników badań prądu końcowego z limitami GPO;
- 2) w pozostałych przypadkach – przez porównanie uzyskanych wyników pomiarów z ustalonymi limitami IPN oraz porównanie wyników badań miar bezpośredniego oddziaływania pola-EM z limitami GPO.

7. W przypadku występowania narażenia pola-EM strefy niebezpiecznej ocenę zagrożeń elektromagnetycznych przeprowadza się przez porównanie uzyskanych wyników pomiarów z ustalonymi limitami IPN oraz porównanie wyników badań miar bezpośredniego oddziaływania pola-EM z limitami GPO.

§ 6. W zakresie spełnienia wymagań dotyczących limitów IPN i limitów GPO urządzenia poddaje się następującym badaniom i pomiarom:

- 1) kwalifikacyjnym;
- 2) okresowym;
- 3) profilowym;
- 4) kontrolnym;
- 5) do atestu elektromagnetycznego.

§ 7. 1. Badania, o których mowa w § 6, wykonują:

- 1) Wojskowe Ośrodki Medycyny Prewencyjnej oraz WIHE – pomiary okresowe, profilowe, kontrolne oraz do atestu elektromagnetycznego;
- 2) WIHE – badania kwalifikacyjne.

2. Dopuszcza się wykonywanie pomiarów do atestu elektromagnetycznego przez producentów lub dostawców urządzeń, którzy posiadają kompetencje w zakresie wykonywania takich pomiarów, w tym dysponują upoważnionym personelem oraz odpowiednią aparaturą, objętych udokumentowanym nadzorem metrologicznym zawierającym okresowe wzorcowania i sprawdzenia.

§ 8. Badania i pomiary parametrów określonych w § 6 i 7 przeprowadza się metodami określonymi w Normach Obronnych. W przypadkach szczegółowych, których nie określają Normy Obronne, przedmiotowe badania przeprowadza się metodami opublikowanymi w czasopiśmie „Podstawy i Metody Oceny Środowiska Pracy”, zgodnie z metodami lub zaleceniami opracowanymi przez WIHE.

§ 9. Podmioty wykonujące na rzecz resortu obrony narodowej pomiary, o których mowa w § 6 pkt 2-4, powinny posiadać akredytację na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2017 r. poz. 1226).

§ 10. Z przeprowadzonych pomiarów okresowych, profilowych oraz kontrolnych sporządza się sprawozdanie w trzech egzemplarzach. Jeden egzemplarz sprawozdania przechowuje się w komórce lub jednostce organizacyjnej, w której urządzenie jest eksploatowane, przez okres czterech lat. Drugi egzemplarz sprawozdania przechowuje się we właściwym terytorialnie Wojskowym Ośrodku Medycyny Prewencyjnej – przez okres pięciu lat. Trzeci egzemplarz sprawozdania archiwizowany jest w WIHE przez okres czterdziestu lat.

§ 11. Wyniki badań lub pomiarów kierownik komórki lub jednostki organizacyjnej, dla której wykonano badania, Wojskowy Ośrodek Medycyny Prewencyjnej lub WIHE udostępniają, na pisemne żądanie zainteresowanego żołnierza lub pracownika (byłego żołnierza lub pracownika) lub ich pełnomocnika, pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy lub inspektora EM, w sposób obowiązujący w resorcie obrony narodowej, jak również sporządzają, na koszt wnioskodawcy, odpisy i kopie dokumentów w części zawierającej wyniki badań lub pomiarów.

§ 12. Urządzenia, których użytkownikiem nie są komórki lub jednostki organizacyjne mogą być:

1) lokalizowane na terenie obiektów wojskowych – po uzgodnieniu z właściwym terytorialnie wojskowym inspektorem sanitarnym oraz po pozytywnym zaopiniowaniu przez WIHE dokumentacji związanej z rozpoznaniem i oceną zagrożeń elektromagnetycznych inwestycji (instalacji);

2) użytkowane – po przedstawieniu kierownikowi komórki lub jednostki organizacyjnej użytkującemu kompleks na terenie którego znajduje się instalacja, oceny zagrożeń elektromagnetycznych wynikającej z lokalizacji instalacji.

§ 13. Dyrektor Departamentu Wojskowej Służby Zdrowia:

1) prowadzi nadzór nad przestrzeganiem przepisów o ochronie żołnierzy i pracowników przed polem-EM i organizuje przedsięwzięcia w tym zakresie w komórkach lub jednostkach organizacyjnych przez organy Wojskowej Inspekcji Sanitarnej i WIHE;

2) inicjuje badania naukowe, prace rozwojowe, wdrożeniowe i studyjne związane z ochroną przed polem-EM w resorcie obrony narodowej.

§ 14. WIHE:

1) prowadzi oceny zagrożeń elektromagnetycznych przez pomiary natężenia pola elektrycznego i natężenia pola magnetycznego w zakresie spełnienia wymagań dotyczących limitów IPN oraz badania bezpośredniego oddziaływania pola-EM w zakresie spełnienia wymagań dotyczących limitów GPO;

2) opiniuje raporty i opracowania pod względem oceny zagrożeń elektromagnetycznych, dotyczących lokalizacji, budowy lub zmian sposobu użytkowania obiektów i urządzeń;

3) wydaje wytyczne dotyczące metodyk badań i pomiarów, wzorów sprawozdań oraz ocen zagrożeń elektromagnetycznych, dla urządzeń stosowanych w resorcie obrony narodowej, jeżeli nie zostały one określone w Normach Obronnych;

4) analizuje sprawozdania z pomiarów pola-EM przeprowadzanych przez Wojskowe Ośrodki Medycyny Prewencyjnej oraz przekazuje wyniki analiz organom Wojskowej Inspekcji Sanitarnej, raz na kwartał – do 10 dnia następnego miesiąca;

5) prowadzi szkolenia z zakresu metrologii pola-EM wytwarzanego przez urządzenia stosowane w resorcie obrony narodowej, bezpieczeństwa i higieny pracy w polu elektromagnetycznym oraz w zakresie oceny zagrożeń elektromagnetycznych żołnierzy i pracowników;

6) organizuje badania biegłości w zakresie pomiarów pola-EM urządzeń techniki wojskowej;

7) potwierdza kompetencje podmiotów realizujących pomiary do atestu elektromagnetycznego;

8) współpracuje z dyrektorem departamentu Ministerstwa Obrony Narodowej właściwym w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w obszarach związanych z przestrzeganiem w resorcie obrony narodowej zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na pole-EM;

9) opracowuje ramowe programy szkolenia wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2 i 3;

10) opracowuje dla Dyrektora Departamentu Wojskowej Służby Zdrowia informacje o zagrożeniach elektromagnetycznych żołnierzy i pracowników, w terminie do dnia 15 stycznia za rok poprzedni.

§ 15. Organy Wojskowej Inspekcji Sanitarnej prowadzą nadzór i kontrolę przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie ochrony przed polem-EM, z uwzględnieniem:

1) badań lekarskich żołnierzy i pracowników, którzy zgodnie z zakresem obowiązków służbowych przebywają w miejscach narażenia, w których występuje pole-EM o wartościach stref ochronnych;

2) posiadania przez komórkę lub jednostkę organizacyjną aktualnej dokumentacji dla urządzeń (postanowienia dopuszczającego określony typ urządzenia do użytkowania w resorcie obrony narodowej, atestu elektromagnetycznego, karty warunków narażenia oraz sprawozdania z pomiarów pola-EM);

3) ustanawiania oraz oznakowania stref ochronnych pola elektromagnetycznego na terenie obiektów;

4) w przypadku stwierdzenia przez Wojskowego Inspektora Sanitarnego naruszeń wymagań mogących spowodować bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia ludzi mają zastosowanie przepisy § 10 ust. 3 rozporządzenia Ministra obrony Narodowej z dnia 14 czerwca 2002 r. w sprawie organizacji oraz warunków i trybu wykonywania zadań przez Wojskową Inspekcję Sanitarną (Dz. U. poz. 872 oraz z 2015 r. poz. 810).

§ 16. Komendanci Wojskowych Ośrodków Medycyny Prewencyjnej:

1) odpowiadają za terminową realizację badań okresowych i profilowych w komórkach lub jednostkach organizacyjnych stacjonujących na obszarze ich działania;

2) na podstawie posiadanych informacji własnych oraz informacji dostarczonych przez kierowników komórek lub jednostek organizacyjnych, ustalają w terminie do dnia 15 grudnia każdego roku, w porozumieniu z kierownikami komórek lub jednostek organizacyjnych, dla których będą realizowane pomiary, plan pomiarów na rok następny;

3) zapoznają z ustalonym planem pomiarów kierowników komórek lub jednostek organizacyjnych, dla których będą realizowane pomiary.

§ 17. W przypadku braku możliwości terminowej realizacji badań, o których mowa w § 16 pkt 1, komendanci Wojskowych Ośrodków Medycyny Prewencyjnej powiadamiają pisemnie o powyższym fakcie kierowników komórek lub jednostek organizacyjnych, dla których miały być realizowane pomiary.

§ 18. Szczegółowy tryb postępowania przy realizacji decyzji określają Normy Obronne.

§ 19. Traci moc decyzja Nr 98/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 31 marca 2006 r. w sprawie przestrzegania w resorcie obrony narodowej zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy stosowaniu urządzeń wytwarzających promieniowanie elektromagnetyczne (Dz. Urz. Min. Obr. Nar. poz. 65 oraz z 2008 r. poz. 17).

§ 20. Decyzja wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej: *A. Macierewicz*